

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 226/2019-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o., M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Katarína Šteilmachová, LL.M., PhD., ktorou namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 272/2014, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 272/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnom postavení žalobcov sporovou stranou v napadnutom konaní, ktoré začalo 1. decembra 2014 podaním žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava II na základe zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov.

3. Sťažovatelia k priebehu napadnutého konania v podstatnom uviedli, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 17 C 272/2014 z 26. februára 2016 čiastočne vyhovel ich žalobe. Sťažovatelia (aj odporca) podali proti tomuto rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 10 Co 174/2016 z 28. februára 2018 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Po vrátení veci okresný súd nevykonal žiaden procesný úkon ani nenariadil termín pojednávania napriek tomu, že sťažovatelia o určenie termínu pojednávania požiadali listom z 8. februára 2019.

4. Sťažovatelia následne uviedli, že neprispeli k predĺženiu konania, z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti nejde o náročnú vec a takto vyhodnotili priebeh konania:

„Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že: OS BA I vo veci vôbec nekonal (ani nevytýčil termín pojednávania) ani viac ako 1 rok odo dňa rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým je Krajský súd v Bratislave, Súdne konanie vedené na OS BA I pod spis. zn. 17C/272/2014 ani takmer po 4 a pol roku (konkrétne 4 roky a 4 mesiace) nie je právoplatne skončené, samotné Súdne konanie vedené na OS BA I pod spis. zn. 17C/272/2014 sa týka nároku sťažovateľov na zaplatenie nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku porušenia ich práva na spravodlivé súdne konanie a prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote.“

5. Sťažovatelia na základe svojej sťažnostnej argumentácie žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn.: 17C/272/2014, porušené bolo.

3. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn.: 17C/272/2014 konať bez zbytočných prieťahov.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3 000 € (slovom tri tisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3 000 € (slovom tri tisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 346,26€...“

6. Požadované finančné zadostučinenie sťažovatelia odôvodňujú takto:

„U sťažovateľov v dôsledku dlhodobej nečinnosti OS BA I došlo a stále dochádza k pocitom bezmocnosti, ako aj dlhotrvajúcim pocitom márnosti z nespravodlivosti a z nemožnosti včasného a účinného uplatnenia svojich práv v súdnom konaní, ako aj k strate viery v spravodlivosť a strate dôvery v základné princípy každého právneho štátu, akými sú napr. princíp právnej istoty. Rovnako nemožno prehliadnuť skutočnosť, že samotné Súdne konanie vedené na OS BA I pod spis. zn. 17C/272/2014 sa týka nároku sťažovateľov na zaplatenie nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku porušenia ich práva... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru v Pôvodnom súdnom konaní.“

7. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. 1 SprV 245/2019 z 3. júla 2019, v ktorom v podstatnom uviedol, že sťažnosť

považuje za nedôvodnú a požadované finančné zadost'učinenie za neprimerané. Samotné konanie vyhodnotil s poukazom na jeho premet ako skutkovo a právne zložitú. Poukázal na skutočnosť, že okresný súd v napadnutom konaní už dvakrát meritórne rozhodol, druhýkrát rozsudkom na pojednávaní 25. júna 2019. K namietanému obdobiu v podstatnom uviedol:

„Vo vzťahu k celkovej dĺžke konania si dovoľím poukázať na skutočnosť, že spis sp. zn. 17 C 272/2014 sa v období od 14.06.2016 do 18.04.2018 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave, ktorému bol tunajším súdom predložený na rozhodnutie o odvolaní žalobcov proti rozsudku č. k. 17C/272/2014-231 zo dňa 26.02.2016...

Čo sa týka postupu tunajšieho súdu pred predložením spisu Krajskému súdu dňa 14.06.2016, mám za to, že súd konal riadne a bez zbytočných prietahov...

Po vrátení spisu z Krajského súdu v Bratislave dňa 18.04.2019, tunajší súd dňa 21.04.2019 stranám sporu doručoval uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Co/174/2016-310 zo dňa 28.02.2018 a dňa 07.09.2018 vyznačil jeho právoplatnosť. Následne dňa 01.04.2019 dala zákonná sudkyňa pokyn na vytýčenie termínu pojednávania na deň 25.06.2019. Súd dňa 09.04.2019 stranám sporu zasielal predvolanie na pojednávanie a na pojednávaní dňa 25.06.2019 rozhodol vo veci rozsudkom. V súčasnosti plynie lehota na písomné vyhotovenie a zaslanie rozhodnutia.

I keď tunajší súd po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu nekonal bezodkladne, toto obdobie je podľa môjho názoru potrebné vnímať s ohľadom na skutočnosť, že vo veci došlo dňa 19.01.2018 (v čase, keď sa spis nachádzal na odvolacom súde) k zmene zákonného sudcu, s tým súvisiacu potrebou naštudovania spisu novým zákonným sudcom a zvolením ďalšieho postupu v konaní, a v neposlednom rade tiež s ohľadom na nadmerné zaťaženie zákonného sudcu a potrebu vybavovania vecí podľa poradia s prednosťou vecí s osobitnou a výnimočnou rýchlosťou konania...“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Predmetom predbežného prerokovania je sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práv na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Predpokladom vyslovenia porušenia týchto práv je v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu trvajúce súdne konanie, v ktorom je sťažovateľom označený orgán verejnej moci neodôvodnene nečinný alebo je jeho postup neefektívny takým významným spôsobom, že to vytvára stav, ktorý je nezlučiteľný

s podstatou a obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy či práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

III.

14. Ústavný súd predbežne prerokoval s'ťažnosť s'ťažovateľ'ov a k priebehu konania, ktoré začalo 1. decembra 2014, zistil, že okresný súd vo veci prvýkrát meritórne rozhodol 26. februára 2016, od júna 2016 do apríla 2018 prebiehalo odvolacie konanie na krajskom súde, výsledkom ktorého bolo zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci okresnému súdu 18. apríla 2018. Dňa 21. apríla 2018 okresný súd doručoval sporovým stranám uznesenie odvolacieho súdu, 7. septembra 2018 vyznačil jeho právoplatnosť a 1. apríla 2019 bol nariadený termín pojednávania na 25. jún 2019, na ktorom bolo opäť meritórne rozhodnuté vo veci.

15. V popísanom priebehu konania možno identifikovať obdobie nečinnosti okresného súdu od apríla 2018 do apríla 2019 súvisiace so zmenou zákonného sudcu a potrebou opätovného naštudovania spisového materiálu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania vykonávaného okresným súdom (približne 34 mesiacov ku dňu rozhodovania ústavného súdu, pozn.) a dve vydané meritórne rozhodnutia ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania sama osebe ani zistený ojedinelý priet'ah v konaní nemajú charakter takého ústavne významného pochybenia v postupe okresného súdu, na základe ktorého by po prípadnom prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol ústavný súd dospieť k záveru o porušení základného práva s'ťažovateľ'ov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľom obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní podľa jeho názoru dochádzalo k zbytočným priesťahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2019